

ဝန်ခင်း

Read on the move

မင်းမေးတိုင်း ငါက ဖြေရမှာလား

မင်းသိမ်

အခန်း(၁)

ကျွန်ုပ်၏ ငယ်စဉ်ဘဝတစ်ကွေ့တွင် ကျွန်ုပ်သည် အနယ်နယ်အရပ်ရပ်ရှိ မြို့များသို့ လှည့်လည်၍ ဈေးအနီး လူစည်ကားရာ လမ်းများပေါ်တွင် လက္ခဏာ ဟောပြောခြင်းဖြင့် အသက်မွေး ခဲ့ရပေ၏။

တစ်နေ့တွင် ကျွန်ုပ်သည် တောင်ကြီးမြို့သို့ရောက်ရှိသွား၏။

ထို့နောက် ဈေးအနီးရှိ တိုက်ရိပ်တစ်ခုကို အမှီပြုကာ

လက္ခဏာဟောသောဆိုင်လေး တစ်ဆိုင် ဖွင့်လှစ်၍ လက္ခဏာ ဟောပြောခဲ့ရလေ၏။ နံနက်ပိုင်းတွင် လက္ခဏာ ဟောပြောပြီးနောက် နေ့ခင်းပိုင်းတွင် နေထိုင်မည့် နေရာကို ငှားရမ်းရန်အတွက် ရပ်ကွက်များအတွင်းသို့ လှည့်လည်၍ အိမ် ရှာရလေ၏။ ။ အိမ်မရမီ ရက်များအတွင်း၌ တောင်ကြီးမြို့ မြေဖြူရွာရှိ တပ်ဦးဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် ခို ကပ်၍ နေရလေ၏။

ကျွန်ုပ်သည် အထက်က ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းနေရန်

အိမ်ခန်းကလေးကိုရှာဖွေခဲ့ရာ တစ်နေ့တွင် တိတ်ဆိတ်အေးချမ်းလှသော ရပ်ကွက်တစ်ခု အတွင်း၌ အိမ်ခန်းလေး တစ်ခန်းရမည်ဟု သတင်းရ သောကြောင့် ထိုအိမ်ခန်းဆီ သို့သွားရောက်ရလေ၏။ အိမ်မှာ သုံးပင် နှစ်ခန်း အိမ်ကလေး ဖြစ်၏။ ။တစ်ခန်းတွင် အိမ်ရှင်ဖြစ်သူနေထိုင်ပြီး ကျန်တစ်ခန်းမှာ ကျွန်ုပ်အား ငှားရမ်းမည့်အခန်းဟု ယူဆရ၏။

မြေပိုကလေးရှိသောကြောင့် ဒြပ်ခိုင်းကလေး သပ်သပ် ရပ်ရပ် ခတ်ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏။

ကျွန်ုပ်သည် ဒြပ်ခါးဝတွင် ရပ်လျက်

“အိမ်ရှင်တို့ အိမ်ရှင်တို့ ဝင်ခွင့်ပြုပါ ခင်ဗျား”

ဟု ကျွန်ုပ်က အော်၍ ပြောလိုက်လေ၏။

“ဝင်ခွင့်ပြုပါတယ် ၊ ဝင်ခဲ့ပါ”

ဟု လေသံကလေးဖြင့် ပြန်၍ ဖြေသည်ကို ကြားရ၏ ။

ကျွန်ုပ်သည် ခြံတံခါး ကို တွန်းဖွင့်ရင်း ...

“ခွေးရှိသလား ခင်ဗျား”

ဟု အော်၍ မေးလိုက်၏ ။

“ခွေးမရှိပါဘူး ၊ တောက်တဲ့ပဲ ရှိတယ်”

ဟု ကလေးသံကလေးဖြင့် ပြန်၍ ဖြေလေ၏ ။

“မနောက်ပါနဲ့ခင်ဗျား ၊ ကျွန်တော် အိမ်ခန်း ငှားမလို့ လာတာပါ”

ဟု ကျွန်ုပ်က အော်၍ ပြောရပြန်၏ ။

“မနောက်ပါဘူးခင်ဗျား ၊ ကျွန်တော်ကလည်း အိမ်ခန်းငှားမလို့
စောင့်နေတာပါ”

ဟု ကလေးသံဖြင့် ပြန်၍ ပြောလေ၏ ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်လည်း
ခြံတံခါးကို တွန်းဖွင့်၍ အတွင်းသို့ ဝင်သွားခဲ့လေ၏ ။

သုံးပင် နှစ်ခန်း အိမ်ကလေးပေါ်သို့ တက်သွားခဲ့လေ၏ ။ တစ်စုံ
တစ်ယောက်မျှ မတွေ့ရသဖြင့် ...

“ကျွန်တော် ရောက်ပါပြီ ခင်ဗျာ”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်ရာ ...

“ရောက်ရင် ထိုင်ပါ ခင်ဗျာ”

ဟူသော ကလေးအသံ ကလေးသည် အမိုးပေါ်မှ ထွက်ပေါ်လာသဖြင့်
အမိုးပေါ်သို့မော့၍ ကြည့်လိုက် ရာ ကိုးနှစ်အရွယ်ခန့်ရှိ ကလေးတစ်ယောက်သည်

ထုပ်တန်းပေါ်တွင် ထိုင်၍ အိမ်အမိုး ဖာနေသည်ကို တွေ့ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်က ...

“ဟေ့ ... ကလေး၊ ဒီအိမ်က လူတွေ ဘယ်သွားသလဲ”

ဟု မေးလိုက်ရာ ထိုကလေးက ...

“ကျွန်တော် ဒီအိမ်က လူပဲလေ။ အစ်ကိုကြီးနေဖို့ အမိုးဖာနေတယ်” ဟု ဆိုကာ ကလေးသည် သွက်လက်ပေါ့ပါးစွာ ထုပ်တန်းပေါ်မှ အောက်သို့ တွယ်၍ ဆင်းလာလေ၏။ ပြီးလျှင် ကျွန်ုပ် အနီးတွင် လာ၍ ထိုင်လေ၏။

“ဦးလေးက အိမ်ငှားမလိုကွ။ လူကြီးတွေ ဘယ်သွားသလဲ”

ဟု ကျွန်ုပ်က မေးလိုက်ရာ ထိုကလေးက ...

“လူကြီးတွေ ဈေးသွားတယ်။ ညနေမှ ပြန်လာကြမှာ အစ်ကိုကြီးရ။ အိမ်ငှားဖို့ကိုတော့ ကျွန်တော်နဲ့ ပြောပါ”

ဟု ထိုကလေးက ပြောလေ၏။ ကျွန်ုပ် သည် ထိုကလေးကို ကြည့်လိုက်၏။ ထိုကလေးသည် ဈေး ချုပ် ဘောင်းဘီတို ကလေးကို ဝတ်ထား၏။ ထို မလောက်လေး မလောက်စား အရွယ်ကလေး တစ်ဦး နှင့် အိမ်ငှားမည့် ကိစ္စကိုပြောရန် ကျွန်ုပ်သည် ဝန်လေးလျက်ရှိ၏။

“မင်းနာမည် ဘယ်လို ခေါ်သလဲ”

ဟု ကျွန်ုပ်က မေးလိုက်လေ၏။

“တောက်တဲ့ လို့ခေါ်ပါတယ်”

ဟု ကလေးက ပြန်ပြောလေ၏။ ကျွန်ုပ်သည် ပြုံးမိလေ၏။

ကျွန်ုပ် ခြံထဲသို့မဝင်မီက ခွေးရှိသလားဟု မေးလိုက်ရာ ခွေးတော့မရှိဘူး။ တောက်တဲ့ တော့ရှိတယ်ဟု ပြန်၍ ဖြေခဲ့ပုံကို

သဘောပေါက်သွား၏။

“ဦးလေးက မင်းတို့ အိမ်ခန်းမှာ ငှားပြီးနေမလို့ကွ”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်ရာ တောက်တဲ့က ...

“အမေက အဲဒီ အတိုင်းပြောပါတယ် အစ်ကိုကြီး”

ဟု ပြန်ရ ဖြေလေ၏။ ကျွန်ုပ်က ဦးလေးဟု ပြောသော်လည်း ၎င်းက အစ်ကိုကြီးဟုသာ ကျွန်ုပ်အား ခေါ်၏။

“အဲဒီ တော့ ဘယ်လိုလုပ်ကြမှာလဲ “

ဟု ကျွန်ုပ်က မေးလိုက်ရာ တောက်တဲ့က ...

“အိမ်လခ တစ်လ (၅၀) ကျပ် အစ်ကိုကြီး ၊ အစ်ကိုကြီး နေရမှာ ဒီအခန်းပဲ”

ဟု ပြောလေ၏။

“စပေါ်က ဘယ်လောက်လဲ”

ဟု ကျွန်ုပ်က ထပ်၍ မေးလိုက်ရာ တောက်တဲ့က ...

“စပေါ်တွေ စရန်တွေ မဟုတ်ဘူး ၊ ပြန်မအမ်း အပိုင်ယူငွေ သုံးရာ ပေးရမယ်”

ဟု ပြောလေ၏။

“ပြန်မအမ်း အပိုင်ယူငွေ ဆိုတော့ ဒီတစ်ခါပဲ ကြားဖူးတယ် ၊ ဘာသဘောနဲ့ အဲဒီ လို ယူ တာလဲ”

ဟု ကျွန်ုပ်က မေးရပြန်လေ၏။

“အစ်ကိုကြီး နေဖို့အတွက် အမိုးတွေ ပြန်ဖာရတာ က တစ်ရာနှစ်ဆယ်

ကျတယ်၊ ကျွန် တော့အဒေါ် အခန်းနေရာက ထရုံတွေ ပေါက်နေလို့ အစ်ကိုကြီး မချောင်းကြည့်နိုင် အောင် စက္ကူတွေ ဝယ်ကပ်ရတာ က ရှစ်ဆယ်ကျတယ်”

ဟု တောက်တွဲက ပြန်ဖြေလေ၏။

“မင်းအဒေါ်အခန်းကို ငါက ဘာကိစ္စ ချောင်းကြည့်ရမှာလဲ”

“ကျွန်တော့်အမေက ကျွန်တော့်ကို ပြောတဲ့အတိုင်း ကျွန်တော်က အစ်ကိုကြီး ကို စာ ရေး ပြောပြတာပါ။ ကျွန်တော့်အဒေါ် အခန်းက မလုံဘူး၊ အစ်ကိုကြီး က ချောင်းမကြည့် ဘူးပဲထား ကျွန်တော့် အဒေါ်က အစ်ကိုကြီးကို ချောင်းကြည့်နိုင်သေးတာပဲ၊ အဲဒီ တော့ အပေါက်တွေကို ဖာကို ဖာမှ ဖြစ်မှာ”

ဟု တောက်တွဲက ပြောလေ၏။

“မင်းအဒေါ် ငါ့ကို ချောင်းကြည့်မှာစိုးလို့ ဖာတဲ့ ဂုံစက္ကူဖိုးကိုတော့ ငါ့ထဲမှာ ထည့်မ တောင်းသင့်ဘူးပေါ့ကွာ”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောရလေ၏။

မပြောပါနဲ့ အစ်ကိုကြီး အားလုံးပြေပြေလည်လည်ဖြစ်သွား တာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ အစ်ကိုကြီး ဒီမှာနေရင် အဆင်ပြေမှာပါ။ ကျွန်တော်ဟာလည်း အစ်ကိုကြီးအတွက် အ သုံးဝင်မှာပါ။ အစ်ကိုကြီးခိုင်းချင်တာ ခိုင်းရတာ ပေါ့၊ အဲဒီ အတွက် လခ မယူပါဘူး”

ဟု တောက်တွဲက ပြောလေ၏။

ကျွန်ုပ်သည် ကိုးနှစ်သားအရွယ်ကလေး တစ်ဦး၏ သွက်လက်ချက်ချာပုံကို သဘောကျ မိလေတော့၏။ ထို့နောက် တောက်တွဲက ...

“ကျွန်တော့် အမေကလည်း ဟင်းချက်သိပ်ကောင်းတာ ခင်ဗျ၊ အစ်ကိုကြီးအနေနဲ့ သူ့ ဆီမှာ ထမင်းလခပေးပြီးစားရင် အဆင်ပြေတာပေါ့၊ ထမင်းလခကလည်း တစ်ရာပဲ ယူ မှာပါ။ ဆီပြန်တစ်ခွက်ရယ်၊ ဟင်းချိုတစ်ခွက်ရယ်၊

ငန်ပြာရည်ဖျော်ရယ်၊ ကပ်စရာ ရယ်”

ဟု တောက်တဲ့က ပြန်၍ ဖြေလေ၏။

“ကပ်စရာ ဆိုတာ ဘာလဲကွ”

ဟု ကျွန်ုပ်က မေးရလေ၏။

“တို့စရာ ကို ပြောတာပါ အစ်ကိုကြီး”

ဟု တောက်တဲ့က ပြန်၍ ဖြေလေ၏။

ကျွန်ုပ်သည် ထမင်းလခ တစ်ရာကို စဉ်းစားနေ၏။ ထမင်းလခ တစ်ရာဆိုသည်မှာ မများလှပေ။ ထမင်းတစ်နပ်လျှင် နှစ်ကျပ်ပြားခြောက်ဆယ် ကျော်ကျော်သာ ကျပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤ အခန်းကို ငှားနေလျှင် နေရေးထိုင်ရေးသာမက စားရေးသောက်ရေးပါ အဆင်ပြေလေပြီဟု တွေးမိ လေ၏။

ထို့နောက် တောက်တဲ့က ...

“ကျွန်တော့် အမေက မုဆိုးမကြီး ခင်ဗျ၊ အမေရယ်၊ ကျွန်တော်ရယ်၊ ကျွန်တော့် အဒေါ်ရယ် နေကြတာ၊ ကျွန်တော့် အဒေါ်က အပျိုကြီး၊ သူလည်း အမေနဲ့ အတူ ဈေးရောင်း တယ်၊ အစ်ကိုကြီး အတွက် အသုံးဝင်မှာပါ”

ပြန်ပြောလေ၏။

“မင်းအဒေါ်က ငါ့အတွက် ဘယ်လို အသုံးဝင်မှာလဲ တောက်တဲ့ရဲ့” ဟု ကျွန်ုပ်က မေးလိုက်လေသည်။

“သူက အကျ...လျှော်မယ်၊ မီးပူတိုက်မယ်၊ အဲဒီ အတွက် အစ်ကိုကြီးက သူ့ကို လခပေးရ မယ်၊ တစ်လခြောက်ဆယ်ဆိုရင် ကျွန်တော့် အဒေါ်က အစ်ကိုကြီးရဲ့ အကျ...အဝတ် အစားတွေကို လျှော်လည်း လျှော်ပေးမယ်၊ မီးပူလည်း တိုက်ပေးမယ်၊ အဲဒီ တော့အစ်ကို ကြီးရယ် အိမ်လခက ငါးဆယ်၊ ထမင်းလခက တစ်ရာ၊ လျှော်ဖွတ်

ပေး ခက ခြောက် ဆယ်၊ စုစုပေါင်း နှစ်ရာ့တစ်ဆယ် ပေးတာနဲ့ အစ်ကိုကြီးအတွက် အားလုံး အဆင်ပြေ သွားမယ်၊ တစ်လကို နှစ်ရာ့တစ်ဆယ်ဆိုတော့ တစ်နေ့မှ ခုနှစ်ကျပ်ပဲ ကျတယ်”

ဟု တောက်တွဲက ပြောလေ၏ ။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်က ...

“ဒီအတိုင်းဆိုရင် အဆင်ပြေပါမယ် မောင်တောက်တွဲရယ်၊ အစ်ကိုကြီး ဒီညနေကို ပြောင်းလာခဲ့မယ်”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်လေ၏ ။

“အစ်ကိုကြီး ပြောင်းလာရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ၊ ကျွန်တော်သိချင်တာတွေ မေးရမယ်၊ အမေ့ကို မေးလို့လည်းမရဘူး၊ အမေက စာကောင်းကောင်းမတတ်ဘူး၊ အဒေါ်ကို မေး လို့လည်း မရဘူး ၊ အဒေါ်မှာက စဉ်းစားဉာဏ်လည်း မရှိဘူး၊ ဗဟုသုတလည်း မရှိဘူး၊ အစ်ကိုကြီးကတော့ ကျွန်တော် မေးတာတွေ ဖြေမှာပါ”

ဟု တောက်တွဲက ပြောလေ၏ ။

“မင်းက ဘာတွေများ မေးချင်လို့လဲ တောက်တွဲရဲ့”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြန်ရ မေးလိုက်လေ၏ ။

“တစ်ချို့ဟာတွေ ကျွန်တော့်ဟာ ကျွန်တော် စဉ်းစားကြည့်တယ်၊ စဉ်းစားလို့ မရတာ တွေ အများကြီးပဲ၊ အဲဒါတွေကျတော့ အစ်ကိုကြီးကို မေးရမှာပဲ”

ဟု တောက်တွဲက ပြောလေ၏ ။

“ဘယ်လိုဟာမျိုး တွေလည်း တောက်တွဲရဲ့”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြန်၍ မေးလိုက်လေ၏ ။

“အခုတော့ မပြောတော့ပါဘူး အစ်ကိုကြီးရယ် ၊ အစ်ကိုကြီး ပြောင်းလာမှ ပဲ မေးတော့ မယ်”

ဟု တောက်တဲ့က ပြန်၍ ပြောလိုက်လေ၏။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ် သည် တောက်တဲ့ကို နှုတ်ဆက်၍ ပြန်ခဲ့ လေ၏။ ညနေပိုင်းသို့ ရောက်သော အခါ၌ ကျွန်ုပ်၏ လွယ်အိတ် ကျွန်ုပ်၏ အိပ်ရာလိပ်တို့ကို ယူကာ တောက်တဲ့တို့ အိမ်သို့ ပြောင်းခဲ့ လေ၏။

ကျွန်ုပ် ပြောင်း၍ သွားသော အခါ၌ တောက်တဲ့ အမေ နှင့် တောက်တဲ့ အဒေါ် တို့သည် အိမ်သို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိနေပြီ ဖြစ်၏။ ၎င်းမိန်းမ နှစ်ဦးသည် မိန်းမချောများဖြစ်ကြ၏။

တောက်တဲ့ အမေသည် မဟာဆန်၍ ချော၏။ တောက်တဲ့ ၏ အဒေါ်မှာ ခေတ်ဆန်၍ ချော၏။ ၎င်းတို့ ပါးများသည် ဆေးမဆိုးရပါလေဘဲလျက် နီမြန်းလျက်ရှိ၏။

နှုတ်ခမ်းများမှာလည်း ရှားစေ့များဖြင့် ကွမ်းစားထားသော လူထက် နီ၏။ တောက် တဲ့ ၏ မိခင်သည် ကျွန်ုပ်ကို မြင်လျှင်...

“လာပါ လာပါ ၊ကလေးနဲ့ လွှဲထားခဲ့ရတာ ကျွန်မတို့က အားနာနေတယ်”
ဟု အသံကလေး ဝဲတဲ ဝဲတဲ ဖြင့် ပြောလေ၏။

တောက်တဲ့၏ အဒေါ်ကမူ ကျွန်ုပ်ကို မြင်လျှင် မည်သို့ဖြစ်သည် မသိ၊ မျက်နှာ ကြီး အောက်သို့ ငုံ့၍ ထား၏။ ကျွန်ုပ် နေရမည့် အခန်းကို တောက်တဲ့ အမေက လိုက်၍ ပြသည်။

တောက်တဲ့ အမေက တံမြက်စည်း လှဲ၍ ပေးသည်။ တောက်တဲ့ ၏ အမေက ကျွန်ုပ် အား ...

“ကျွန်မသား တောက်တဲ့ ကတော့ ဆရာ့အတွက် အဖော်ရမှာပါ”
ဟု ပြောလျှင် ကျွန်ုပ် က ...
ကျွန်တော့် အတွက်ကတော့ သားလေး

တစ်ယောက်ရတယ်ပြောရမလား၊ တူကလေး တစ်ယောက်ရတယ် ပြောရမလား မသိနိုင်ပါဘူးဗျာ”

ဟု ပြောလိုက်ရာ တောက်တဲ့၏ အဒေါ်သည် ကျွန်တော့် အား မျက်စောင်းလှမ်း၍ ထိုး၏။ သူ၏ မျက် စောင်းသည် ကျွန်ုပ်၏ ရင်ဝကို လေးခွနှင့် ‘ဒေါက်’ ကနဲပစ်လိုက်သကဲ့သို့ ရှိ၏။ တောက်တဲ့ သည် ကျွန်ုပ်အတွက် အိပ်ရာကို ခင်းပေး၏။ သူ၏ အမေကမူ ကျွန်ုပ် ပစ္စည်းများကို နေရာချထားပေး၏။ သူ ၏ အဒေါ်သည် ကျွန်ုပ် သောက်ရန် ရေအိုးကို ရေဖြည့်ပေး၏။

ကျွန်ုပ်က တောက်တဲ့ ၏ အမေအား ...

“နာမည်လေး ဘာလေး ပြောကြပါဦး၊ ကျွန်တော့် နာမည်က အောင်ထွန်းလို့ ခေါ်ပါ တယ်၊ ဗေဒင်လေးဘာလေး တွက်တော့ ‘မင်းသိမ်’ ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့တွက်တယ်၊ ဇာတိ က ရန်ကုန်ကပါ၊ အိမ်ထောင်မရှိဘူး”

ဟု ပြောလိုက်ရာ တောက်တဲ့ ၏ မိခင်က ခစ် ခနဲ ရယ်၏။

“ကျွန်မလည်း အိမ်ထောင်မရှိပါဘူး၊ ကျွန်မက မုဆိုးမ၊ ရှင်ကရော မုဆိုးဖိုလား”

ဟု ကျွန်ုပ်အား ပြန်၍ မေးလိုက်ရာ ကျွန်ုပ်က ...

“တောက်တီး တောက်တဲ့ ဗျာ၊ ဘုရားပေးပေး ကျမ်းပေးပေး မိန်းမဆိုလို့ အပျင်းပြေ ရိုက်စရာတောင် မရှိဘူး”

ဟု ပြန်၍ ပြောလိုက်ရာ တောက်တဲ့ အမေက ...

“မိန်းမဆိုတာ အပျင်းပြေ ရိုက်ရတဲ့ ပစ္စည်းမှ မဟုတ်ဘဲ၊ ရှင် ဒီလောက် ရိုက်တာ ဝါသနာ ပါရင် မနက်ဖြန် ဖျာတွေထားခဲ့မယ်၊ နေပူရင် တုတ်နဲ့ ရိုက်ပေတော့”

ဟု ပြောလိုက်လေ၏။

ကျွန်ုပ်သည် တောက်တဲ့ အမေ၏ ဟာသ ဉာဏ်ရွှင်ပုံကို သဘောကျ၍ သွားလေ၏။ ကျွန်ုပ်၏ စိတ်၌ သားမှတ်မှတ် မယားမှတ်မှတ်ယူ၍ အခြေချရလျှင် ကောင်းမည်လောဟူ၍ ပင်စိတ်ကူး မိလေတော့၏။ သို့ရာတွင် တောက်တဲ့ အမေ မုဆိုးမ ကိုကျွန်ုပ် ယူလျှင် ကျွန်ုပ်အား လှည်းကျိုး ထမ်း သည်ဟု ပြောကြပေလိမ့်မည်။

သို့ရာတွင် တောက်တဲ့ကဲ့သို့သော လှည်းဒေါက်ကလေးပါ အဆစ်ရခြင်းအတွက် ကျွန်ုပ်၌ နစ်နာစရာ မရှိပေ။

“ကဲပါလေ ခင်ဗျားတို့ရဲ့ နာမည်တွေ ပြောစမ်းပါဦး”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်ရာ တောက်တဲ့ အမေက ...

“ကျွန်မ နာမည် စောလှနွယ်၊ ကျွန်မ ညီမ နာမည်က စောမြနွယ်”

ဟု ပြောလိုက်ရာ ...

“ကျုပ်တို့ဆီမှာဆိုရင် ဒီနာမည်မျိုးတွေက ဥစ္စာစောင့်တွေ မှည့်တဲ့ နာမည်မျိုး တွေဗျ”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်လျှင် စောလှနွယ်က ...

“ကျွန်မ တို့ နှစ်ယောက်ကိုလည်း ‘ဥစ္စာစောင့်’ လို့ပဲ သဘောထားလိုက်ပါတော့”

ဟု ပြောဆို၍ ရယ်မောလေ၏။

ကျွန်ုပ်သည် ၎င်းတို့ အထဲတွင် ထမင်းလခပေးစားမည် ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆို၍ အဝတ် အစားလည်း လျှော်ပေးရန် ပြောရာ စောမြနွယ်က သဘောတူလေ၏။ ထို့နောက် ကျွန်ုပ်သည် အေးဆေးစွာ ကြမ်းပြင်ပေါ်၌ ဝမ်းလျားမှောက်၍ ဆေးလိပ်ဖွာ လျက်ရှိစဉ် တောက်တဲ့ ရောက်ရှိလာ လေ၏။

“ကျွန်တော် အစ်ကိုကြီးကို မေးစရာ တစ်ခု ရှိတယ်၊ အဲဒါ ကျွန်တော်

အခု မေးမယ်”

ဟု ပြောလိုက်ရာ ကျွန်တော်က ...

“မင်းမေးတိုင်း ငါဖြေရမှာလား”

ဟု ပြန်ပြောလိုက်လေ၏။ ထိုအခါ တောက်တဲ့သည် ကျွန်ုပ် မျက်နှာကို စူးစူးဝါးဝါး ကြည့်၏။

နောက်မှ ...

“အစ်ကိုကြီးဖြေဖို့ အတွက် ကျွန်တော်က ဘာလုပ်ပေးရမှာလဲ၊ ကျွန်တော့်မှာ ပိုက်ဆံ မရှိဘူး”

ဟု ပြောလေ၏။ ထို အခါ ကျွန်ုပ်က ...

“ဒါကတော့ ရပါတယ်၊ ပိုက်ဆံမရှိလည်း ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ငါက မင်းမေးတာကို ဖြေတဲ့ အခါတိုင်းမှာ မင်းက ငါ့ကို နင်းပေးရမယ်၊ ဖြေတဲ့ အခါမှာ သိပ်ပြီးညောင်းတယ်ကွ”

ဟု ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့က...

“အစ်ကိုကြီးက ညောင်းလို့လား ညောင်းရင် ကျွန်တော်နင်းပေးမှာပေါ့၊ ကျွန်တော်မေး တာကို ဖြေချင်ဖြေ ၊ မဖြေချင်နေ ရပါတယ်၊ အစ်ကိုကြီး ညောင်းတယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်က တော့ နင်းပေးရမှာပဲ”

ဟု ပြန်၍ ပြောလေ၏။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်က ...

“ကဲ မေးချင်လည်း မေးကွာ ၊ ငါ ဖြေ တတ်ရင်လည်း ဖြေမယ်”

ဟု ပြောလိုက်လေ၏။ ထိုအခါ တောက်တဲ့က အောက်ပါအတိုင်း ပြောလေတော့၏။

“ကျွန်တော် ဟိုဟို သည်သည် သွားတဲ့ အခါတိုင်းမှာ အမေက နင့်ကို

ပရူးခေါင်းဖြတ် တွေ ဖမ်းပြီး၊ ခေါင်းဖြတ်လိမ့်မယ် တဲ့ ၊ ဒါနဲ့ ကျွန်တော်က ပရူးခေါင်းဖြတ် ဆိုတာ ဘာလဲလို့ မေးလိုက်တယ်။

အဲဒီ မှာ အမေက ပရူးခေါင်းဖြတ် တွေဟာ လမ်းတွေ ထဲ ရပ်ကွက်တွေထဲ ဝင်လာပြီး ကလေးတွေကို ဖမ်းသွားတယ်။ပြီးတော့ ခေါင်းဖြတ်မယ် ၊ဒါပေမယ့် ပရူးခေါင်း ဖြတ်တွေက သူတို့ ဖြတ်တဲ့ ခေါင်းတိုင်းကို မယူပါဘူးတဲ့ ၊ ပြုံးပြုံး လေး မျက်နှာ နဲ့ သေနေတဲ့ ခေါင်းတွေ ကိုပဲ ယူတာတဲ့ ။ ကျန်တဲ့ခေါင်း တွေကို လွှတ်ပစ် လိုက်တယ် ဆိုပဲ။ သဇင်ပန်းတွေဟာ ဒီဇင်ဘာလကျရင် ပွင့်တယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီ တော့ ကျွန်တော်လည်း ပရူးခေါင်းဖြတ် ကို သိပ်ပြီး သိချင်တဲ့ စိတ်ပေါ်လာတယ်။

“ပရူးခေါင်းဖြတ် ဆိုတာ ဘာလဲ ၊ ပြောပြစမ်းပါ အစ်ကိုကြီးရ”

ဟု တောက်တဲ့က စိတ်အားထက်သန်စွာ မေးလိုက်ရာ ...

ကျွန်ုပ်က ...

“မင်းမေးတိုင်း ငါက ဖြေရမှာလား”

ဟု ပြန်၍ ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့ သည် နှစ်လိုဖွယ်ရာ

ပြုံးပြလိုက်လေတော့၏ ။ ၎င်း အပြုံး ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ...

“အစ်ကိုကြီးခိုင်းချင်ရာ ခိုင်းပါ ၊ ကျွန်တော်လုပ်ပေးမယ်”

ဟု သည့် အဓိပ္ပာယ်မျိုး ပါဝင်နေ၏ ။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်က ...

“အလကားပြောတာပါ တောက်တဲ့ရာ ၊ ငါသိသလောက် ရှင်းပြပါ့မယ် ၊

ဒါပေမယ့် အိပ်ငိုက်တယ် ဆိုပြီး ပြန်သွားလို့တော့ မဖြစ်ဘူး”

ဟု ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့က ...

“စိတ်ချပါ အစ်ကိုကြီးရာ”

ဟု ကတိပေးလေ၏။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ
ပရူးခေါင်းဖြတ် များအကြောင်းကို ပြောပြ လေတော့ သတည်း။ ။

*

အခန်း(၂)

တောက်တဲ့သည် ကျွန်ုပ်အား ပညာပေးခေါင်းပြတ်အကြောင်း ပြောပြရန် ထပ်မံ ပူဆာပြန် ၏။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်က ...

“ဒီလိုရှိတယ် တောက်တဲ့ရဲ့ ၊ မင်းမေးတဲ့ ပညာပေးခေါင်းပြတ် ဆိုတာ အသင်းတစ်ခုကွ အဲဒီ အသင်းမှာ ပညာပေးတစ်ယောက်မှ မပါဘူး၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ လည်း ခေါင်းမဖြတ်ဘူး ဒါပေမယ့် မြန်မာပြည်မှာက အဲဒီ နာမည်ကြီးတွင်ကျယ်နေတယ်၊ အမှန်က ဒီအသင်း ရဲ့နာမည် ‘ဖရီးမေဆင်’ လို့ခေါ်တယ် ၊ ‘ဖရီးမေဆင်’ ဆိုတာ လွတ်လပ်ပြီး အသိအမှတ် ပြုထားသော ဗိသုကာ ဆရာလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်၊ ဥရောပတိုက် အလယ်ခေတ်မှာ ပန်းရန်ဆရာတွေ ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ အသင်းကနေ စတင် ပေါ်ပေါက် လာခဲ့တာပါကွာ၊ ဥရောပတိုက်မှာက ရှေးတုန်းက ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးတွေ ၊ ဘုန်းကြီး ကျောင်းကြီး တွေ ခရစ်ယာန် အယူဝါဒနဲ့ ဆက်သွယ်နေတဲ့ အဆောက်အအုံကြီးတွေကို အုတ်တွေ ကျောက်ပြားတွေနဲ့ အများအပြားဆောက်လုပ်ခဲ့ကြတာကွ ၊ အဲဒီ တော့ ကျွမ်းကျင် တဲ့ ပန်းရန်ဆရာတွေ အများကြီးလိုအပ်တာပေါ့ ဗျာ၊ မြို့တိုင်း ရွာတိုင်းမှာလည်း ကျွမ်းကျင် သူဆိုတာ မရှိနိုင်ဘူး၊ အဲဒီ တော့ ပန်းရံ ဆရာတွေဟာ သူတို့ အချင်းချင်း အသင်းဖွဲ့ ထားပြီး အမြို့မြို့ အနယ်နယ်ကို လှည့်ပြီး ဆောက်ခဲ့တော့တာပဲ၊ အဲဒီ မှာ ပညာရှင် အချင်းချင်း၊ အသင်းဝင်အချင်းချင်း၊ အကူအညီပေးနိုင်အောင်လို့ အထိမ်းအမှတ်တွေ နှုတ်ဆက်နည်းတွေလိုအပ်လာတယ်၊ အဲဒီ လိုအပ်ချက်တွေကို စည်းကမ်းတစ်ကျ ဖြစ်အောင် ရှေးအကျဆုံး “ဖရီးမေဆင် အသင်း” ဖြစ်တဲ့ “အင်ဒင်ဘာရောလော့ဂျီ” လို့ခေါ်တဲ့ ဖရီးမေဆင်ဘုံ အိမ်တစ်ခုမှာ ၁၅၉၉ ခုနှစ်ကတည်းက စတင်ချမှတ်ခဲ့တယ် အချင်းချင်း နှုတ်ဆက်နည်း၊ အချင်းချင်း အသိအမှတ်ပြုနည်း အားလုံးဟာလျှို့ဝှက် နည်းချည်းပဲ၊ လူအုပ်ထဲမှာ တစ်ဦးကို တစ်ဦး လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်တာ တောင် ဖရီးမေဆင် အချင်းချင်းသိအောင် နှုတ်ဆက်နိုင်တယ်ကွ”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်ပြီးလျှင် ကျွန်ုပ်ထံတွင် သိမ်းဆည်း

စုဆောင်းထားသော ဖရီးမေဆင် နှစ်ဦး လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်နေပုံကို ထုတ်ယူ၍ တောက်တဲ့အား ပြောလိုက်လေ၏။

တောက်တဲ့သည် ထိုပုံကို ကြည့်ပြီးနောက် ...

“အစ်ကိုကြီးရယ် သူတို့ လုပ်တာက တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် လက်ဆွဲနှုတ်ဆက် သလိုနဲ့ လက်မနဲ့တုတ်ပြီး အချက်ပေးတာပဲ”

ဟု ပြောလိုက်သဖြင့် ကျွန်ုပ်လည်း ရယ်ရသေးတော့၏။

“အခု အစ်ကိုကြီး ပြောတဲ့ ဖရီးမေဆင်တွေ ရှိသေးသလား”

ဟု တောက်တဲ့က မေးလိုက်လေ၏။

“ရှိသေးတာပေါ့ကွ၊ ဒါပေမဲ့ အခုလက်ရှိ ဖရီးမေဆင်တွေက အင်္ဂလန်မှာရှိတဲ့ ဗဟို ဘုံအိမ်ကြီးက ပေါက်ပွားလာတာတွေကွ၊ အဲဒီ အိမ်ကြီးဟာ ၁၇၁၇ ခုနှစ်မှာ စပြီး တည်ထောင်တာ”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြန်၍ ပြောလိုက်လေ၏။

“အရင်တုန်းက ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ရှိတယ်ဆိုတာ အဟုတ်ပဲလား”

ဟု တောက်တဲ့က မေးလေ၏။

“ရှိတယ် တောက်တဲ့ရဲ့၊ တို့ဆီမှာ ‘လော့ဂျ်’ လို့ခေါ်တဲ့ ဘုံအိမ် (၁၄) ခုတောင်ရှိတယ် မော်လမြိုင်က ဖရီးမေဆင် အသင်းဆိုရင် သူတို့ရဲ့လော့ဂျ် ကို ‘ဖိလန်သရီပီ’ လို့ နာမည်ပေးထားတယ်၊ အဲဒါဟာ မြန်မာပြည်ရဲ့ ရှေးအကျဆုံး ဖရီးမေဆင်အသင်းပဲ (၁၈၅၀) ပြည့်နှစ်က တည်ထောင်ခဲ့တယ်လို့ ဆိုတယ်ကွ ၊ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဖရီးမေဆင် အသင်းကြီးကိုတော့ တက္ကသိုလ် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးဟောင်း ‘မစ္စတာအယ်ထင်စီ’ က အကြီးအကဲ ပြုလုပ်ပြီး (၁၈၅၈) ခုနှစ်မှာ တည်ထောင်တယ်၊ အဲဒီ ဗဟိုအသင်း ကြီးဟာ အင်္ဂလန် ဗဟို အသင်းကြီးနဲ့ တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်တယ်”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်လေ၏။

ထိုအခါ တောက်တဲ့သည် မျက်လုံးလေး ပေကလပ် ပေကလပ် ဖြင့် ကျွန်ုပ်၏ မျက်နှာကို ငေးကြည့်နေ၏။ ထို့နောက်မှ ...

“အစ်ကိုကြီးရယ် ဟိုတုန်းက ပန်းရန်ဆရာတွေ ဖွဲ့ထားတဲ့ အသင်းကြီးပဲ ၊အခုလူတွေ က ဘာဖြစ်လို့ ဆက်ပြီးလုပ်နေကြတာလဲ”

ဟု မေးလိုက်လေ၏။

“ဒီအသင်းရဲ့ရည်ရွယ်ချက်က အချင်းချင်း ကူညီရိုင်းပင်း ပြုနိုင်ရေးဆိုတော့ ပန်းရန် တွေ မဟုတ်ပေမယ့် လည်း လူမှုရေး အသင်း အနေနဲ့ ဆက်ပြီးရှိနေတာပေါ့ကွာ”

ဒါပေမယ့် ဒီအသင်းရဲ့ အစဉ်အလာက လျှို့ဝှက်ရမယ်ဆိုတဲ့ သဘောပါနေလေတော့ အသင်းသားတွေဟာ အဲဒီ စည်းကမ်းတွေကို အခုလည်း လိုက်နာကြတယ်။ အဲဒီ လို လျှို့ဝှက်တာကြောင့်လည်း တို့ဆီမှာ အဲဒီ အသင်းကို ခေါင်းဖြတ်တဲ့ အသင်းဆိုပြီး အထင်လွဲ ခံရတာ ပေါ့”

ဟု ကျွန်ုပ်က ရှင်းပြလေ၏။

“တော်တော် ခိုင်ခိုင်ခံခံ ခမ်းခမ်းနားနားလုပ်ထားတဲ့ အသင်းတစ်ခုပဲနော်”

ဟု တောက်တဲ့က ပြန်၍ ပြောလေ၏။

“ခမ်းနားတယ်ကွ၊ ခမ်းနားတယ် ၊ ညီအစ်ကို နောင်ရင်း ချစ်ခြင်းလို့ အမည်ပေးထား တဲ့ ဖရီးမေဆင်ဘုံအိမ် တစ်အိမ်အတွင်းပိုင်းကို ရိုက်ထားတဲ့ ဓာတ်ပုံတစ်ပုံဟာ ဗြိတိသျှ ပြတိုက်ထဲမှာရှိတယ်ကွ၊ အဲဒါက (၁၉၁၀) ခုနှစ်လောက်က ရိုက်ထားတာ အဲဒီ တစ်ပုံ ငါ့မှာရှိတယ် ငါပြမယ်”

ဟုဆိုကာ ကျွန်ုပ် သည် နှစ်ပေါင်းများစွာ သေတ္တာထဲ၌ သိမ်းထားသော

ပသျှူးခေါင်းပြတ် အသင်း တစ်သင်း၏ ဓာတ်ပုံကို တောက်တဲ့အား ထုတ်ပြလေ၏။

တောက်တဲ့သည် ထိုပုံကို ကြည့်၍ ...

“တော်တော်ကို ခမ်းခမ်းနားနား လုပ်ထားတာပဲနော်၊ အဲဒီ အသင်းထဲမှာက ဘယ်လို လူမျိုးတွေ ပါဝင်ကြသလဲ”

ဟု မေးလိုက်လေ၏။

“လူတွေကတော့ အစုံပဲဟေ့၊ စစ်ဘက်က ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ပါတယ်၊ ကျောင်းဆရာ တွေလည်းပါတယ်၊မင်းညီ မင်းသားတွေတောင်ပါသေးတယ်၊ ‘ဝေလမင်းသား’နဲ့ ‘ကျော့နေ့’ မြို့စားကြီး (၁၈၈၇) ခုနှစ်က ဖရီးမေဆင် အဝတ်အစားတွေနဲ့ ရိုက်ထား တဲ့ ပုံတစ်ပုံ အင်္ဂလန်မှာရှိတဲ့ ‘ဟာလ်တန်’ ပုံပြ စာကြည့်တိုက်မှာ ပြထားတယ်ကွ”

ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့က ...

“အဲဒီ ပုံကို ကျွန်တော် ကြည့်ချင်လိုက်တာ အစ်ကိုကြီးရယ်”

ဟု ပြောလေ၏။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ် သည် သေတ္တ၌ သိမ်းဆည်းထားသော ဓာတ်ပုံကို ထုတ်ယူ၍ တောက်တဲ့အား ပြလိုက်ရပြန်၏။

တောက်တဲ့သည် ထိုပုံကို ကြည့်ပြီးနောက် အနည်းငယ် ပြုံးလိုက်လေ၏

။

“ဘာပြုံးတာလဲ တောက်တဲ့ရဲ့”

ကျွန်ုပ်က မေးလိုက်ရာ တောက်တဲ့က ...

“ဝေလမင်းသားလေးကလည်း ဘောလုံးကန်တဲ့လူတွေ ခြေထောက်ထိရင် လိမ်းတဲ့ ‘စလုံးလင်နမင်’ ပုလင်းကပုံနဲ့ တူလိုက်တာ”

ဟု ပြောလေ၏။

“မင်းလည်းတော်တော် ကပ်သီးကပ်သပ် ပြောတတ်တဲ့ကောင်ပဲ
တောက်တဲ့ရယ်”

ဟု ဆိုကာ ၎င်းအား ကျွန်ုပ် အနီးသို့ တိုးခိုင်းပြီးလျှင် ခေါင်းကို
ပုတ်လိုက်လေ၏။

“နေပါအုံး အစ်ကိုကြီးရဲ့ ၊ အဲဒီ အသင်းမှာ မိန်းမတွေ ရော ပါသလား”
ဟု မေးလေ၏။

“ပါတယ်ကွ (၁၇၁၀) ခုနှစ်မှာ အိုင်ယာလန်ဘုံအိမ်မှာ
အမျိုးသမီးကြီးတစ်ဦး ဖရီးမေဆင်ထဲကို ဝင်ခဲ့ဖူးတယ်၊ သူဟာ ပထမဆုံး
ဖရီးမေဆင် အသင်းဝင် အမျိုးသမီးကြီးပဲ၊ သူ့နာမည်က ‘အဲလီဇဘက်စိန့်လယ်ဂျာ’
လို့ခေါ်တယ်၊ သူ့ပုံက လည်း စောစောက ပုံပြစာကြည့်တိုက်မှာ ရှိတယ်ကွ၊ အဲဒါ
မင်းကို ငါပြဦးမယ်”

ဟု ဆိုကာ ကျွန်ုပ်သည် သေတ္တာအတွင်းမှ ‘အယ်လီဇဘက်စိန့်လယ်ဂျာ’
၏ ပုံကို ထုတ်ယူ ပြလိုက် လေ၏။

တောက်တဲ့သည် ထိုပုံကို ကြည့်ပြီးနောက် ...

“ကျွန်တော့် အမေလောက်နီးနီး ချောပါတယ်”

ဟု ပြောလိုက်ရာ ကျွန်ုပ်က ...

“မင်း အဒေါ်ထက်ပိုချောမယ်ထင်တယ်”

ဟု ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့က ...

“ဒါကြောင့် အမေက ပြောတာ၊ ငါ့ညီမလေး အိမ်ထောင်မကျမချင်း
ဒီဘေးအခန်းကို လူပျို အိမ်ငှားသမား မတင်ဘူးတဲ့”

ဟု ပြန်ပြောလိုက်လေ၏။

“ဟေ့ကောင် တောက်တဲ့ တိုးတိုးပြော၊ မင်းအဒေါ် ချောင်းပြီး နားထောင်ချင် နားထောင်နေမှာ၊ အဲဒီ လို ချောင်းပြီး နားထောင်နေရင် ငါတို့ပြောတဲ့စကားတွေ နားစွန်းနားဖျားကြားပြီး သူ့ကို ငါကြိုက်နေတယ်လို့ ထင်နေဦးမယ်”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့က ...

“တကယ်ပြောတာလား အစ်ကိုကြီး”

ဟု ပြန်၍ မေးလိုက်လေ၏။

“မိန်းမ မရှိတဲ့ တိုင်းပြည်ကို ရောက်ရင်တော့ မင်းအဒေါ်ကို ကြိုက်မိမလား မဆို နိုင်ဘူး”

ဟု ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့က ...

“ထားလိုက်ပါတော့ဗျာ၊ ကျွန်တော့် အဒေါ်က ပသျှူးခေါင်းပြတ်လောက် အရေး မကြီးပါဘူး၊ ပသျှူးခေါင်းပြတ် အကြောင်းဆက်ပြောပါဦး”

ဟု ပြောလိုက်လေ၏။

ထိုအခါ ကျွန်ုပ်က...

“နောက်ပိုင်းမှာတော့ ဖရီးမေဆင် အသင်းမှာ မိန်းမတွေ အများကြီးပါဝင်လာတယ်ကွ မိန်းမတွေ ထဲကကိုပဲ အသင်းလူကြီးတွေ၊ဘာတွေ ဖြစ်တာတောင်ရှိတယ်ကွ၊မင်းကို ပုံတစ်ခု ပြရဦးမယ်၊ အမျိုးသမီးအသင်းလူကြီးနဲ့ အသင်းဝင်တွေရဲ့ပုံပေါ့ကွာ”

ဟု ဆိုကာ ကျွန်ုပ် သည်သေတ္တာကို ဖွင့်ရပြန်သည်။ ထို့နောက်ပုံကို ထုတ်ရပြန်၏။

တောက်တဲ့သည် ထိုပုံကိုကြည့်၍ ...

“ကလေးတွေရော ဝင်လို့ရလား”

ဟု မေးလိုက်လေ၏။

“မရဘူးကွ၊ အရွယ်ရောက်ပြီးမှ ဝင်လို့ရတယ်”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြန်၍ ဖြေလိုက်လေ၏။

“အဲဒီ အသင်းထဲ ဝင်တဲ့အခါ ဘာတွေ လုပ်ရသေးလဲ”

ဟု တောက်တဲ့ က မေးလိုက်လေ၏။

“အသင်းက ချက်ချင်းဝင်ခွင့်မပေးသေးဘူးကွ၊ စစ်ဆေးသေးတယ်၊

အသင်းသား အသစ်ကို စစ်ဆေးဖို့ မျက်စိကို အဝတ်စည်းပြီး

အသင်းလူကြီးရှေ့ကိုခေါ်လာရတယ် အင်္ဂလန်မှာ ဖရီးမေဆင် တစ်ယောက်

အသင်းဝင်တစ်ယောက် အသင်းဝင်ဖြစ်ဖို့ အစစ်ဆေးခံနေပုံကို မင်းကို ပြရဦးမယ်”

ဟု ဆိုကာ သေတ္တာကို ဖွင့်ရပြန်၏။ ထို့နောက် သေတ္တာကို ဖွင့်ကာ

ဓာတ်ပုံကို ထုတ်၍ တောက်တဲ့ ကို ပြရပြန်၏။

တောက်တဲ့သည် ထိုပုံကို ကြည့်ပြီးနောက်...

“အစ်ကိုကြီးရယ်၊ သေတ္တာကို တစ်ခါတည်း ဖွင့်ထားစမ်းပါဗျာ၊

ခင်ဗျားဟာက ဆတ်တင့်ငုံ ၊ ခင်ဗျားဟာက ရှမ်းဘုန်းကြီး အိမ်မက်စာအုပ်

ဖတ်ရသလိုပဲ”

ဟု ပြောလေ၏။

“ရှမ်းဘုန်းကြီး အိမ်မက်က ဘယ်လိုတုံးကွ၊ ငါမသိလို့

နည်းနည်းပြောပါဦး”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့က ...

“အစ်ကိုကြီးဆီကို စာတိုက်ကနေ အဲဒီ စာမျိုးမလာဖူးဘူးလား ၊

ရှမ်းဘုန်းကြီး အိမ်မက် ဖြစ်သည်။ ဤ စာကို ကိုးစောင် ဝေသောကြောင့် ညောင်ရွှေမှ လူတစ်ယောက် ထီပေါက်သွားသည်။ မဝေသောကြောင့် အိမ်မီးလောင်သွားသည်။ နောက်တစ်ဖန် ပြန်၍ ဝေလိုက်သောကြောင့် အလုပ်တွင်ရာထူးတက်၍ အောင်တာလေသိန်းဆု ဆွတ်ခူး သွားသည် ဆိုတာ မျိုးလေ အစ်ကိုကြီးရဲ့ ၊ သူ့ဟာက ဝမ်းပဲသာရမလိုလို၊ ဝမ်းပဲ နည်းရမလိုလို”

ဟု ပြောလိုက်လေ၏ ။

“အဲဒါ ရွှေပေလွှာ ခေါ်တယ်ကွ၊ မြန်မာပြည်မှာ ပထမ ကမ္ဘာစစ်ပြီးတုန်းက စခဲ့တာ ပေါ့ကွာ၊ အစမှာတော့ အင်္ဂလိပ်လိုကွ၊ နောက်မှ မြန်မာလို ဖြစ်သွားတာ၊ ရှမ်းဘုန်းကြီး အိမ်မက်ကတော့ နောက်အကျဆုံး ရွှေပေလွှာပေါ့ကွာ ၊ လူနောက်တွေ လုပ်ထား တာပါ၊ အချိန်ရရင် ရွှေပေလွှာ အကြောင်းပြောပြဦးမယ်”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်လေတော့သတည်း။

*

အခန်း(၃)

တောက်တဲ့သည် ကျွန်ုပ်အား နင်းပေး၏။ ထို့နောက်ခြင်မကိုက်စေရန် ယပ်ခတ် ပေး၏။ ထိုအချိန်၌ တောက်တဲ့၏ အမေက ...

“တောက်တဲ့ရေ မအိပ်သေးဘူးလား။”

ဟု လှမ်း၍ မေးလိုက်လျှင် တောက်တဲ့က ...

“မအိပ်သေးဘူး အမေရဲ့၊ ခုမှ ပညူးခေါင်းပြတ်က ကောင်းတုန်းရှိသေးတာ”

ဟု ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့၏ အမေက ကျွန်ုပ်အား ...

“ဆရာရေ တောက်တဲ့က ဒါမျိုး စောင့်နေတာ ၊ ကျွန်မဆီတောင် လာမှာ မဟုတ်တော့ ဘူး၊ ဆရာ့ဆီမှာ ပဲ နေတော့မယ်ထင်တယ်”

ဟု ပြောလိုက်လျှင် ကျွန်ုပ်က ...

“ကျုပ်ကလည်း ဒါမျိုးစောင့်နေတာ၊ တောက်တဲ့လို သားလေးပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ တူလေးပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရချင်လိုက်တာဗျာ”

ဟု ပြန်၍ ပြောလိုက်လေ၏။ တောက်တဲ့၏ အမေကလည်း အားကျမခံ

...

“သားကလေး လိုချင်ရင်တော့ တူကလေးရမှာ မဟုတ်တော့ဘူး ၊

တူကလေး လိုချင် ရင်တော့ သားကလေးရမှာ မဟုတ်တော့ဘူးနော်”

ဟု အသံဝဲဝဲ ဖြင့် ပြန်၍ ပြောလေ၏။

“ဒါက ဒီလိုရှိပါတယ် တောက်တဲ့တို့ အမေရေ၊ ကိုယ့်မှာ မရှိတော့လည်း သားအဖြစ်ပဲ ရရ၊ တူ အဖြစ်ပဲ ရရ လိုချင်တယ်ပြောတာပါ၊ ကျိန်းသေကြီး

သားဖြစ်ရမယ်၊ တူဖြစ် ရမယ်လို့ ပြောလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ ရချင်တာရဆိုပြီး ကံစမ်းမဲ

ထိုးတဲ့ သဘောပေါ့ဗျာ”

ဟု ပြောလိုက်လျှင် တောက်တဲ့၏ အမေက ‘ခစ်ခနဲ’ ရယ်လေ၏။

ထိုသို့ရယ်ပြီးနောက် ...

“လက္ခဏာဆရာပဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် တွက်ကြည့်ပေါ့၊ သားရမှာလား၊ တူရမှာလား မတွက်တတ်ဘူးလား”

ဟု မေးလိုက်လေ၏။

“ဆံပင်ညှပ်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်ခေါင်းက ဆံပင်ရှည်လာရင် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ညှပ်လို့မရဘူး အဲဒီ လိုပဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် တွက်ရတာ သိပ်ခက်တယ်၊ ဒါပေမယ့် အမေက မှာဖွဲ့တယ် အရင်လာတဲ့ ဝယ်သူကို ဈေးဦး မလှန်ရဘူးတဲ့၊ ဈေးတဲ့ အောင်ရောင်း ရတယ်လို့ ဆိုပဲ၊ သားလေးအရင်လာရင် သားလေး ပေါ့ဗျာ၊ တူလေးအရင်လာရင် တူလေးပေါ့”

ဟု ကျွန်ုပ် ပြောလိုက်ရာ တောက်တဲ့၏ အမေက ...

“နှစ်ယောက်စလုံးလာရင် ဘယ်နှယ်လုပ်မတုံး”

ဟု မေးလိုက်ရာ ...

“အဲဒါတော့ မကျွေးနိုင်ဘူးဗျို့၊ ကလေးက နှစ်ယောက်တောင် ကျုပ်က ဝင်ငွေသိပ် မကောင်းဘူး”

ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက်ရာ တောက်တဲ့က ...

“အမေရယ် တော်ပါတော့ဗျာ၊ ပညူးခေါင်းပြတ် မရောက်ပဲနေတော့မယ်”

ဟု ပြောလိုက်လျှင် ကျွန်ုပ်က ...

“မင်းအတွက် ပညူးခေါင်းပြတ်က အရေးကြီးတယ်ကွ၊ ငါ့အတွက်

မင်းလို သား ကလေးတစ်ယောက်၊ တူ ကလေးတစ်ယောက်ရဖို့ အရေးကြီးတယ်ကွ”

ဟု ပြောလိုက်ရလေ၏။ ထိုအခါ တောက်တဲ့က ...

“အခု ပသူူးခေါင်းပြတ် အကြောင်းပြောစမ်းပါ။ သားကလေး၊

တူကလေး တစ်ယောက် လိုချင်ရင် ရန်ကုန်ကျတော့ ရှာတာပေါ့”

ဟု ပြောလိုက်သဖြင့် ကျုပ်ရော တောက်တဲ့ အမေပါ ဝါးခနဲ

ရယ်လိုက်ကြလေ၏။ တောက်တဲ့၏ အဒေါ်ကမူ အခန်းတွင်းမှ တစ်ယောက်တည်း ကျိတ်၍ ပြီးနေဟန် ရှိ၏။

“နေစမ်းပါဦး အစ်ကိုကြီးရဲ့၊ အစ်ကိုကြီးပြောတဲ့ ဖရီးမေဆင်တွေက

သူ့ဟာသူ အဖွဲ့ အသင်းလုပ်တာကို ကျွန်တော်တို့ မြန်မာတွေက ဘာကြောင့် ခေါင်းဖြတ်တယ်လို့ စွပ်စွဲရတာ တုံး၊ အဲဒါ ဖြေစမ်းပါဦး”

ဟု တောက်တဲ့က မေးလိုက်လေ၏။

“ဒါက ဒီလိုကွ၊ သူတို့အဖွဲ့မှာက ဒီဂရီတွေ အများကြီးရှိတယ်၊

ဒီဂရီဆိုတာ အဆင့် တွေ တက်တာပေါ့ကွာ၊ တတိယ ဒီဂရီမှာ ဆိုရင် လူကို သေတယ်လို့ မှတ်ယူခိုင်းပြီး ကြမ်းပြင်ပေါ်မှာ ပက်လက်လှန်ခိုင်းတယ်၊ပြီးတော့

ပိတ်ဖြူကြီးနဲ့ပတ်ပြီး ခေါင်းထဲ ထည့်တယ်၊ပြီးတော့မှ ခေါင်းကို ဖုံးပြီး သတ်ပစ်လိုက်တဲ့ သဘောပဲ၊ အဲဒီ လို အခမ်း အနား ကျင်းပနေတာကို

ဖရီးမေဆင်မှာ ခိုင်းထားတဲ့ ဒရိုင်ဘာ၊ ထမင်းချက်တွေက ချောင်းကြည့်ပြီး ခေါင်းဖြတ်တယ်လို့ ယူဆထားတာ ၊ တကယ်သတ်ကုန်ပြီး ၊တကယ်

ခေါင်းတွေဖြတ်ကုန်ပြီလို့ ထင်တာ၊ အထဲက လူက ဘာမှ မဖြစ်ဘူး၊ ဒီနေရာမှာ စည်းကမ်း တစ်ခု တော့ရှိတယ်၊ ဓားနဲ့ ခုတ်ပြီးပြီးချင်း မေးခွန်း မမေးရဘူး ၊ ဘာဖြစ်

လို့လဲဆိုတော့ သေသွားတဲ့လူဆိုတာ မေးလည်း ဖြေနိုင်မှာ မဟုတ်လို့ပဲ၊ တအောင့် လောက်ကြာတော့မှ ခေါင်းကို ဖွင့်တယ်၊ ခေါင်းထဲက လူရဲ့ မျက်နှာနဲ့တည့်တည့်

မျက်နှာကျက်မှာ ချိတ်ဆွဲထားတဲ့ မှန်အိမ်ကလေးကို ကြိုးလျော့ပြီး မျက်နှာနား

ရောက် တဲ့ အထိ ချပေးလိုက်တယ်။ အဲဒီ မှာ မှန် အိမ်အလင်းရောင်ကို ခေါင်းထဲက လူက မြင်တာနဲ့ တပြိုင်နက် ဘဝသစ်ကို ရရှိပြီလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ အဲဒီ မီးရောင်ကို ‘မေဆင်လိုက်’ လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အလင်းရောင်ကို မြင်တဲ့ အခါမှာ အထဲက လူဟာ အသက်ပြန်ရှင်လာတယ်လို့ ဆိုလိုတာပေါ့။ အဲဒီ အခါကျမှ အပြင်ကလူက ‘သင့် နာမည် ဘယ်သူလဲ’ လို့ မေးရတယ်။ အထဲက လူက ‘နာမည် မရှိဘူး’ လို့ ပြန်ဖြေ တယ်။ ဖရီးမေဆင် အဖွဲ့ကလူက ဒီလူကို နာမည် အသစ်ပေးရတယ်။ အဲဒါကို မြန်မာ အလုပ်သမားတွေက ချောင်းကြည့်ပြီးခေါင်းတွေ ဖြတ်ကုန်တယ်လို့ ထင်ကုန်ကြ တာပေါ့။ အဲဒီ မှာ သူတို့ ပေးချင်တဲ့ နာမည်တွေ ပေးပြီးတော့ အေးချမ်းတဲ့ ဖရီးမေဆင် အဖွဲ့ဟာ မြန်မာပြည်မှာ ပညူးခေါင်းပြတ် အဖြစ်နဲ့ နာမည်ကြီးတော့တာပဲ။ ဟောဒီမှာ ငါသိမ်းထားတဲ့ ပုံတွေ၊ခေါင်းထဲ မဝင်ခင်ပုံ၊ ခေါင်းထဲဝင်ပြီးပုံ၊ လည်ပင်းနေရာလောက် ကို မှန်းပြီး ခေါင်းဖုံးကို ဓားနဲ့ ခုတ်ဖို့ မှာကြားနေပုံတွေပေါ့ကွာ”

တောက်တဲ့သည် ထိုပုံများကို ကြည့်ပြီးနောက် ...

“အစ်ကိုကြီးကတော့ ကပ်သီးကပ်သပ်တွေ စုထားပါတယ်။ အံ့ရော”

ဟု ပြောလေ၏ ။

“အဲဒီ လိုဆိုရင် မင်းကို ငါ ထူးထူးဆန်းဆန်းပုံ တစ်ခု ပြဋ္ဌိမယ်။အဲဒါက ၁၇၄၇ ခုနှစ်က တာဘော်လတန် ဆိုတဲ့ မြို့မှာ အသင်းချုပ်ကနေ စိန့်ဂျိမ်းအသင်းခွဲ ကို လူထုပရိသတ် နဲ့ အောင်လံလွှင့်ထူပေးနေပုံ ဖြစ်တယ်”

“ပြီးတော့ နောက်ထပ်တစ်ပုံ ကြည့်လိုက်ဦး၊ (၁၈) ရာစုနှစ်မှာ လန်ဒန် ဖရီးမေဆင် အသင်းရဲ့ အသင်းပိုင် အသင်းကွဲများရဲ့ စားရင်းချုပ် ပုံပေါ့ကွာ”

နောက်ထပ် ပုံတွေလည်း ငါ့မှာ အများကြီး ရှိသေးတယ်ဟု ကျွန်ုပ်က ပြောလိုက် လေ၏ ။

“နောက်ပုံ တစ်ခု ပြဋ္ဌိမယ်။ အဲဒါက (၁၈၇၅) ခုနှစ်၊ တော်ဝင်

အဲလဘတ်ခန်းမမှာ သတ္တမအက်ဒွတ်ဘုရင် အင်္ဂလန်အသင်း ချုပ်ရဲ့ ခေါင်းဆောင် အဖြစ် ဖရီးမေဆင် အသင်းကို တက်ရောက်ပံ့ပဲကွ”

“နောက်ပြီး ဟောဒီမှာ (၁၈၈၃) ခုမှာ မီးလောင်ပျက်စီးသွားတဲ့ လန်ဒန်မြို့က တစ်ခု သော ဖရီးမေဆင် ခန်းမပုံပဲ။ အဲဒါက ပန်းချီလက်ရာကွယ်”

ဟု ဆိုကာ ပုံများကို ထုတ်ပြလေ၏။

တောက်တဲ့သည် ပုံများကို ကြည့်၍ သဘောကျနေ၏။ ထို့နောက် တောက်တဲ့က...

“ချမ်းလှပြီ ဆယ့်နှုနာရီလည်း ထိုးတော့မယ်၊ ကျွန်တော် အိပ်တော့မယ်”

ဟု ပြောလိုက်ရာ ကျွန်ုပ်က ...

“ဒီမှာ အိပ်မှာလား”

ဟု မေးလိုက်လျှင် တောက်တဲ့က ပြုံး၍ ...

“ကျွန်တော် ဒီမှာ အိပ်လို့မဖြစ်ဘူး ၊ အမေက ကျွန်တော့်ကို လာနှိုးလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ အခါမှာ ကျွန်တော် မနီးတော့ပဲ အခြားလူ တစ်ယောက်ယောက်နီးမှာ စိုးရိမ်တယ်၊ ကျွန်တော့် အမေ အတွက် အန္တရာယ်ရှိတယ်”

ဟု အတည်ပေါက် နှင့် ပြောဆိုကာ ၎င်း၏ အခန်းဘက်သို့ ပြန်သွားလေတော့သတည်း။

*